

Granskning av statsråd Annika Strandhälls agerande i förhållande till SVT

Med anledning av frågor som påstås ha ställts till journalisten Magda Gad i samband med en intervju i SVT publicerade miljöminister Annika Strandhäll (S) en kritisk kommentar på Twitter den 5 december 2021. "Så oerhört illa", var den exakta ordalydelsen av Annika Strandhäll avseende lämpligheten i de frågor som Magda Gad uppgav att hon hade fått. Trots att det inte var klarlagt att frågorna faktiskt hade ställts valde alltså Strandhäll genom nämnda tweet att ta ställning mot en enskild SVT-journalist genom att uttala lämpligheten i att ställa vissa frågor i en intervju.

I efterhand har Strandhälls agerande kritiserats från flertalet håll. Bland annat har Journalistförbundets ordförande uttryckt till Ekot att "Politikerna ska vara oberoende ifrån medierna, särskilt public service". SVT:s programchef menar vidare att "Det kan skapa en osäkerhet kring vilka frågor vi får ställa. Det blir som att en minister lägger en våt filt över innehållet".

KU har vid flertalet tillfällen tidigare uttalat sig kring statsråds agerande i förhållande till medieföretag.

Våren 2003 konstaterade KU i sin granskning att statsråd, vid sidan av det som förekommer inom ramen för formulerandet av public service-företagens uppdrag, bör iakttä en hög grad av försiktighet så att det inte uppstår risk för att företagens självständighet och oberoende rubbas eller deras granskande uppgift påverkas. Utskottet konstaterade att public service-företagen sänder program med stöd av tillstånd från regeringen och att sändningsrätten ska utövas opartiskt och sakligt samt att myndigheter, organisationer och företag som har inflytande på beslut som rör medborgarna ska granskas. Utskottet framhöll att alla som fullgör uppgifter inom den offentliga förvaltningen hade att iakttä en hög grad av försiktighet när det gällde agerandet i förhållande till den som är föremål för ett myndighetsbeslut. KU konstaterade vidare att med hänsyn till statsråds speciella ställning torde särskilda krav kunna ställas på regeringens ledamöter i iakttagandet av denna försiktighetsprincip (bet. 2002/03:KU30).

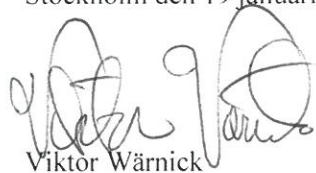
Våren 2017 granskade KU ett uttalande i radio av ministern för högre utbildning och forskning och hur det uttalandet förhöll sig till den redaktionella självständigheten. Utskottet påminde i sitt ställningstagande om vad KU tidigare uttalat när det gäller statsråds relationer med public service-företagen, nämligen att statsråd bör, vid sidan av det som förekommer inom ramen för formulerandet av public service-företagens uppdrag, iakttä en hög grad av försiktighet så att det inte uppstår risk för att public service-företagens självständighet rubbas. I samma betänkande granskade KU också en fråga om ett försök att påverka programinnehållet i Sveriges Television. Av utredningen framgick att en tjänsteman i regeringskansliet haft kontakter med företrädare för ett av SVT:s nyhetsprogram. Utskottet konstaterade att kontakter med medier ett naturligt inslag i arbetet i Regeringskansliet, och de är ofta inriktade på kontroll av faktauppgifter eller på att Regeringskansliet ges tillfälle att förbereda sig inför ett inslag som rör regeringen, men konstaterade samtidigt att en allmän utgångspunkt är att kontakterna sker med utgångspunkten att den redaktionella självständigheten inte träds förnärlig. Vid kontakter med public service-företag tillkommer att dessa sänder program med stöd av tillstånd från regeringen, och utskottet framhöll att alla som fullgör uppgifter inom den offentliga förvaltningen har att iakttä en hög grad av försiktighet när det gäller agerandet i förhållande till den som är föremål för myndighetsbeslut. (Bet. 2016/17:KU20).

Statsrådet Strandhälls agerande kan ifrågasättas utifrån KU:s tidigare uttalade praxis om public service-företagens oberoende. Att ha synpunkter på en intervju i SVT, såsom Strandhäll gav uttryck för på Twitter, och på så sätt ta ställning mot en journalist, riskerar att påverka SVT:s journalistiska integritet och riskerar att uppfattas som en påtryckning från det allmännas sida.

Att SVT själva har rätt att utforma innehållet och upprätthålla sin redaktionella självständighet får anses vara en viktig del av medieföretagens oberoende.

Mot bakgrund av ovan sagda vill jag att konstitutionsutskottet granskar miljöminister Annika Strandhälls uttalande på Twitter och hur det förhåller sig till SVT:s självständighet och integritet.

Stockholm den 19 januari 2022

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Viktor Wärnick', written over a horizontal line.

Viktor Wärnick
Riksdagsledamot (M)